

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อการสืบชะตาของชาวล้านนา

ผู้วิจัย : เจ้าอธิการภาณุวัฒน์ ปญฺญาวชิโร (ตุนคำ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูพิศาลสรกิจ, ดร.

พธ.บ.(รัฐศาสตร์), M.A.(Buddhist Studies),

M.Phil.(Buddhist Studies), Ph.D.(Buddhist Studies)

: ผศ.ดร.วันชัย พลเมืองดี

พธ.บ.(ศาสนา), M.A.(Buddhist Studies), Ph.D.(Buddhist Studies).

: ดร.พิสิฐ โคตรสุโพธิ์

ป.ธ.๕, พธ.บ.(ปรัชญา), M.A.(Philosophy), Ph.D.(Philosophy)

วันสำเร็จการศึกษา : ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อการสืบชะตาของชาวล้านนา” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพ โดยค้นคว้าข้อมูลทั้งจากภาคเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิดและความเป็นมาของการสืบชะตาในล้านนา (๒) เพื่อศึกษาความหมายของเครื่องประกอบพิธีในการสืบชะตาและ (๓) เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อของการสืบชะตาของชาวล้านนา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าพิธีสืบชะตาเป็นพิธีกรรมของชาวล้านนาที่มีการปฏิบัติและสืบสานมาตั้งแต่บรรพกาล เป็นประเพณีที่แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานที่กลมกลืน ของพิธีกรรมทางศาสนาพุทธ ฮินดู พราหมณ์และลัทธิผีสาวเทวดา โดยมีแนวคิดมาจากอรรถกถาธรรมบท เรื่องอายุวัฒนกุมาร และโพธิราชกุมาร ด้านความเป็นมาของพิธีกรรมสืบชะตาในล้านนา พบว่า มีความเป็นมายาวนานและมีหลักฐานสืบสา (สมุดเขือสา) จารึกด้วยอักษรล้านนา กล่าวถึงพิธีกรรมสืบชะตาเมืองในสมัยพระเจ้าสามฝั่งแกน กษัตริย์ล้านนาไทย ราชวงศ์มังราย รัชกาลที่ ๑๐ ในระดับชุมชนนั้น พิธีกรรมสืบชะตานิยมทำกันหลายโอกาสเช่นเนื่องในวันเกิดวันขึ้นบ้านใหม่เพื่อต่อดวงชะตาหรือในโอกาสที่ได้รับการเลื่อนยศตำแหน่ง เป็นต้น ด้านเครื่องประกอบพิธีกรรมนั้นสามารถตีความได้ว่าเกี่ยวข้องกับสุขภาพและขวัญกำลังใจของผู้ที่ได้รับการประกอบพิธีกรรม

ด้านความเชื่อพิธีกรรมสืบชะตาที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตชาวล้านนา ๔ ด้าน คือ
๑) ความเชื่อเรื่องอำนาจของพระรัตนตรัย ๒) ความเชื่อเรื่องกรรม ๓) ความเชื่อเรื่องมงคล
๔) ความเชื่อเรื่องการอุทิศกุศลให้กับสรรพสัตว์ทั้งปวง

Thesis Title : An Analytical Study of Beliefs in Lanna's Tradition of Prolonging Life

Researcher : Chao-athikanPanuwat Paññāvajirō (Toonkham)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakhruphisansorakit, B.A.(Political Science),
M.A. (Buddhist Studies), M.Phil.(Buddhist Studies),
Ph.D.(Buddhist Studies)

: Asst. Prof. Dr. WanchaiPholmuangdee, B.A.(Religions),
M.A.(Buddhist Studies), Ph.D.(Buddhist Studies).

: Dr. PhisitKotsupho, Pali IX, B.A.(Philosophy)
M.A.(Philosophy), Ph.D.(Philosophy).

Date of Graduation: August 5, 2013

ABSTRACT

The thesis entitled 'An Analytical Study of Beliefs in Lanna's Tradition of Prolonging Life' consisted of 3 objectives as - 1) to study the concept and background of the Lanna's prolonging life ceremony , 2) to investigate the its ritual to analyses the strong influence of the tradition of prolonging life towards Lanna people.

The tradition of prolonging life has long been considered as the northern Thai ceremony since the ancient time. The prolonging life ceremony is the integration of Buddhism, Hinduism Brahmanism and animism realistically. It is a very the interested tradition due to the northern people favor to perform in various occasions in order to prolong life and to encourage person. This ceremony is required a large numbers of people and oblations.

Things to be prepared as components in the ceremony indicate certain psychologically significance and can be interpreted in several ways.

The prolonging lifeceremonyhas close connection with people's beliefs in four aspects. 1) The belief of power in Triple Gem 2) The belief of the Law of Kamma 3) The belief of blessing and 4) the belief of the Bedeviled which is related to the way to dedicate merit to departed persons.